

ชื่อวิทยานิพนธ์ : บทบาทของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์พิพิธภัณฑสถานพื้นบ้าน
ในจังหวัดนครปฐม

ผู้วิจัย : พระภิกษุมาตร์ พรหมปณฺโณ (เนโส)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: ผศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม พธ.บ. M.A., Ph.D. (Pol. Sc.)

: พระมหาบุญเลิศ อินทปญฺโญ, ผศ., พธ.บ., (เกียรตินิยมอันดับ ๑)

ศศ.ม., รป.ม. (การจัดการความขัดแย้ง)

: ผศ.ดร.ธัชชนันท์ อิศรเดช พธ.บ., M.A., Ph.D. (Pol. Sc)

วันสำเร็จการศึกษา : ๙ เมษายน ๒๕๕๖

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์พิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านในจังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์ คือ ๑) เพื่อศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์พิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านในประเทศไทย ๒) เพื่อศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์พิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านในจังหวัดนครปฐม และ ๓) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนารูปแบบและการบริหารจัดการพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านในจังหวัดนครปฐม

ผู้วิจัยได้ใช้ วิธีดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งใช้การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Information) จำนวน ๑๖ รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Technique)

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

๑. พิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านในจังหวัดนครปฐม ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันนั้นส่วนใหญ่เป็นการนำวัตถุมาจัดแสดง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของวัฒนธรรมพื้นบ้าน อีกทั้งยังเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของคนในแต่ละสังคม แต่ละท้องถิ่น เกิดความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเป็นการแสดงให้คนต่างท้องถิ่นให้เกิดความรู้ ความเข้าใจถึงความเป็นมาของวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นอย่างถูกต้อง ในรูปแบบของพิพิธภัณฑสถานที่มีชีวิตและผสมผสานเข้ากับงานศิลปกรรมต่าง ๆ ที่มีอยู่ในแต่ละท้องถิ่นได้อย่างดีเยี่ยม พระสงฆ์ให้ความสนใจและเอาใจใส่ มีความกระตือรือร้นที่จะอนุรักษ์พิพิธภัณฑสถานพื้นบ้าน ซึ่งถือว่าเป็นมรดกที่ทรงคุณค่าของศิลปะพื้นบ้านในอดีต ที่สำคัญศิลปวัฒนธรรม ประเพณี โบราณสถานและโบราณวัตถุ ได้รับสืบทอดมาจากบรรพบุรุษของเราตั้งแต่อดีต เราจึงควรช่วยกันอนุรักษ์สิ่งของเหล่านี้ให้อยู่ต่อไป ตราบรุ่นลูกหลาน

๒. การอนุรักษ์พิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านในจังหวัดนครปฐม ปัจจุบันมีพระสงฆ์บางส่วนเท่านั้นที่เข้ามามีบทบาทในการอนุรักษ์พิพิธภัณฑสถาน ส่วนใหญ่จะเป็นเจ้าอาวาสหรือพระลูกวัด รุ่นเก่า ๆ ที่ยังคงอนุรักษ์พิพิธภัณฑสถาน พระสงฆ์สมัยใหม่ไม่ค่อยเข้ามามีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์พิพิธภัณฑสถาน

เท่าที่ควร เนื่องจากพระสงฆ์ในปัจจุบันมีจำนวนน้อยลง ตลอดจนเทคโนโลยีสมัยใหม่ก็เป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการอนุรักษ์ ส่วนมากจะเน้นหนักไปทางวิทยาศาสตร์มากกว่า

๓. การพัฒนารูปแบบและการบริหารจัดการ พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านนั้น พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านเป็นพิพิธภัณฑ์ที่ ผูกติดกับวิถีชีวิตและประเพณีความเชื่อดั้งเดิม พิพิธภัณฑ์จะต้องแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของวัฒนธรรมชุมชนและภูมิปัญญา ท้องถิ่นที่สืบทอดต่อ ๆ กันมา การจัดตั้งพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านที่ดีนั้น มิใช่เพียงนำข้าวของเครื่องใช้มาจัดแสดงหรือจัดการตามความพึงพอใจ แต่จะต้องได้รับความร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่าย ทั้งคนในท้องถิ่นและผู้นำชุมชนนั้นๆ ที่สามารถเป็นตัวแทนหรือสืบทอดความภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรม พิพิธภัณฑ์จะต้องมีการบริหารจัดการที่ดี เช่น ด้านการบริหารบุคลากร การบริหารงบประมาณ การบริหารจัดการ และการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชน เพื่อเป็นการอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี ให้คงอยู่สืบต่อไป

Thesis Title : Buddhist Monks' Role in Conservation of the Local Museums in Nakhornpathom Province

Researcher : Phraphanumart Brahmaphakio (Neso)

Degree : Master of Art (Buddhist Management)

Thesis Supervisory Committee

: Assist. Prof. Dr. Surapon Suyaprom B.A. , M.A., Ph.D. (Pol. Sc.)

: Phramaha Bunloet Indapanyo, Asst. Prof. , B.A., M.A., M.P.A..
(Conflict Management.)

: Asst. Prof. Dr. Thatchanan Itsaradet B.A.,M.A.,Ph.D. (Pol.Sc.)

Date of Graduation : April 9, 2013

ABSTRACT

The objectives of the research on the title “ Buddhist Monks’ Role in Conservation of the Local Museums in Nakhonpathom Province “ were 1) to study the Buddhist monks’ role in conservation of the local museums in Thailand, 2) to study the Buddhist monks’ role in conservation of the local museums in Nakhonpathom Province and 3) to study the way for developing the form and management of the local museums in Nakhonpathom Province.

The researcher ran the process of the Presearch by using the way of the qualitative research for which the documentary research was used and the in-depth interview was made with 16 monks/ persons who gave the key information. The data were analyzed by using the content analysis technique.

From the result of research study, it has been found that;

1. Most of the museums in Nakhonpathom Province, from the past up to now, have been the places for showing objects. It has shown the value of the local culture and the people’s role in each society and each local area. It gives the pride of arts, culture and local wisdom and gives the right knowledge and understanding of the history of culture of each local area to the people from the different area in the form of the museums of life, mixed very nicely with art works existing in each local area. The Buddhist monks have paid attention and took care of it and been enthusiastic to conserve the local museums which are regarded as a worthy heritage of local art in the past. The arts, culture, custom, historical sites and antique have been succeeded from our ancestors in the past. Therefore, we should help to conserve these things to continue to the descendants.

2. In the conservation of the museums in Nakhonpathom Province at present, only some Buddhist monks paid their role in the conservation of the museums. Most of the Buddhist monks doing the conservation would be the abbots or old dependent monks. The modern Buddhist monks hardly pay their role or participation in the conservation of the museums because the Buddhist monks at present are less and the modern technology is also very much important factor in conservation of which more emphasizing will be on the way of sciences.

3. For developing the form and management of the local museums, the local museums are the museums concerned with the way of life and original culture and belief. The museum will show the importance of local culture of community and wisdom being succeeded. Establishing the good museum is not to show objects and appliances or to manage as satisfied, but it must be cooperated by many parties;

the local people and community leaders who can be representatives or succeed the pride of the cultural heritage. The museums must be managed nicely. For example, in the aspect of the personnel and budget administration, management and participation of community and people to conserve the art, culture and custom for their existing forever.